

finnas. R. 4 är **† l**, av staven finnes 6,5 cm, och av spetsen på kännestreck 2 cm; att runan varit **t**, torde dock ej kunna sägas vara omöjligt, då stället för vänstra kännestreck är alldeles avslaget. R. 5—6 äro **ui** och följas av ett kolon. Det andra ordet är **†† aok** 'och'.

Den tredje rungruppen har troligen varit **pur**; **p** är klart och följes av två stavar med ett mellanrum av blott 3 cm, vilka därför troligen utgjort **u**, då avståndet är 4 cm till därpå följande stav, som kan ha varit **r**. Ett kolon synes därefter ovedersägligt, och avskiljer sannolikt **pur** som första led av ett sammansatt namn.

Tre runor börja inskriften på stycket B, den första är **e** med pricken i behåll och 5 cm av staven nedom den, den andra är 7,5 cm av en stav nedifrån och den tredje är **R**. Troligen har här stått **(p)eir**. Inskriftens femte ord har nämligen varit **(b)ruþr**. Av **b** finnes ingenting i behåll, av **r** mellanstreck och nedre streck. Det sjätte ordet har varit **letu**, **l** är i behåll, av **e** finnes pricken och delar av staven ovanför och nedanför, av **t** finnes blott staven 10 cm nedifrån, av **u** finnes staven 7 cm uppifrån och av kännestreck 4,5 cm på mitten. Detta ord är det sista i behåll efter denna långsida.

Första ordet på andra långsidan har med säkerhet varit **uifast**. På **u** saknas nedre hälften av kännestreck. Kännestreck på **a** antydes av en skada. Av **t** är vänstra kännestreck i behåll och delar av staven. På de följande 20 cm å B finnes intet spår av ristning, om ej möjligen omedelbart efter **uifast** ett kännestreck till **a**.

I slingans fortsättning å stycket A är ristningen ävenledes utplånad på de första 38 cm till nedre punkten av ett kolon, varefter står **sin**, följt av kolon.

Av inskriften har alltså följande kunnat utrönas:

a) Första långsidan: (A) **[k(?) i [ol] ui : aok : þ[ur] : — (B) (p)eir : (b)ruþr : le[t]u —**

b) andra långsidan: **: uifast — (A) sin**

Av **(p)eir : (b)ruþr** 'bröderna' framgår, att båda de föregående namnen äro mansnamn. Det synes då åtminstone möjligt, att det första namnet motsvarar isl. *Kjotvi*, som förekommer som namn på en konung i slaget i Hafrsfjord och ursprungligen är ett tillnamn »den köttige», se F. Jónsson, *Tilnavne i den isl. Oldlitteratur*, s. 228.

Översättning: Bröderna Kjotve och Tor- läto [lägga denna sten efter] Vifast, sin —

3. Orlunda kyrkogård, Aska hd.

Pl. I. Fig. 2 (B. 905).

Litteratur: B. 905; L. 1657; Broocman, *Beskr. öfver Östergötl.* 2, s. 674; W. 179.

Runstenen, som nu är borta, har uppenbarligen varit en kalkhäll av samma beskaffenhet som föregående och alla övriga i Orlunda.

Teckningen i B. 905 visar, att den ändan av stenen varit avslagen, som innehållit inskriftens början och slut. Enligt måtten i Bautil har den avtecknade stenen varit c. 1,6 m lång och c. 90 cm bred i den bibehållna ändan.

Av de två första runorna finnes i B. 905 blott stavarnas övre hälft, de translittereras därför med **i**; L. 1657 läser ..**ia**. Runorna 31—32 ha uppenbarligen varit **up**.

Translitterationen av inskriften är enligt B. 905 följande:

a) Första långsidan: — [ii] $\underset{5}{\text{pir}} \times \text{stin} \times \underset{10}{\text{pisin}} \times \underset{15}{\text{iftr}} \times$

b) Andra långsidan: $\text{fasta sun} \times k(u)[p] : \text{hibur}$
 ₂₀ ₂₅ ₃₀ ₃₅

Då 'sin' ristas **isn** och ack. sg. m. 'denne' annars icke ristas **bisin** i Östergötland, torde denna ristning vara omställning för ***pinsi**. Ristningen **hibur** måste vara predikat till **k[up]** och betyda 'hjelpe'; måhända utgör den därför ock en omställning **hibla** med **h** i betydelsen **i**, **e**, som stundom förekommer, i det tecknaren läst **h** för **l**.

Framför 'sten denna' väntar man ett pret., men icke pres., som **iipir** ser ut att vara. Troligen är därför **iipir** ett pret. sålunda, att **la ir** tillsammans stå för **i**, såsom D. II, 1 Stenbrottet, Solna sn, Uppl. **porkirsl** för ***porkisl**, vilken inskrift ock har **lritu** för ***litu** men även **la** i betydelsen **æ**. Förmodligen står alltså **iipir** för ***lakpir** »lade», med **la** för **i**, alltså eg. ***lakpi**.

W. 179 skriver: — — — **ia : þir * stin** med ett kolon, som emellertid ej finnes i B. 905, och avser alltså, att **-ia** skall vara 3 pl. pres., t. ex. [*lægg*]**ia**, vartill **þir** skulle utgöra subjektet »de». Denna tolkning behöver ej förutsätta, att **þ** står i betydelsen **i**, men det är med den dels svårt att förklara den omvända ordföljden, dels väntar man i så fall icke nom. pl. mask. utan neutr., då **sun isn** måste syfta på fader och moder, om mer än den ena varit nämnd.

Framför den avlidnes namn ack. **fasta** står en stav, som dock torde vara ett ornament, motsvarande kroklinien i slutet av första långsidan. Då i Ög. 2 den avlidnes namn är **uifast**, kunde man visserligen tänka på att denna stav vore återstod av **ui** och Ög. 3 ägnad samme man, men av namnet Vifast förekommer ingen svag biform. Om Ög. 2 och Ög. 3 äro vårdar över samma person, så har ristaren i Ög. 2 utsatt hans verkliga namn Vifast, i Ög. 3 brukat kortnamnet Faste; Ög. 3 har alltså bekostats av den dödes fader, Ög. 2 förmodligen av hans bröder.

Inskriftens transskription kan alltså förmodas vara: — [*lag*]ði stēn þænsi æftir Fasta
sun sín. Guð hiælpi —

Översättning: N. N. lade denna sten efter sin son Faste. Gud hjälpe [hans själ!].